Ч. 235 (11.486). Львів, субота 20. жовтня 1928. Pocztowa opłata zaplacona ryczaltem. Рік LXVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ювилейний рік.

Львів, 19. жовтня 1928.

В дні 8. грудня ц. р. минає 60 літ від оснування Т-ва „Просвіта", від повстання „матері українських товариств й організацій". В тому дні починається **ювилейний рік** „Просвіти", що триватиме до 8. грудня 1929 р. У нашій тіснішій батьківщині і поза її межами, де тільки бється українське серце і де дозволять обєктивні умовини, відбуватимуться ювилейні свята — ріжноманітно під оглядом змісту і форми.

Коли перед 60-ма літами гурток народницької інтелігенції зійшовся у Львові, щоби заснувати товариство для „пізнання і просвіти народу при помочі збирання і видавання всіх плодів устної словесности, як пісень, казок, приповідок, історичних переказів і загалом усього, що може причинитися до „пізнання народу й його історії", — ніхто не думав, що з ходом часу ця освітня чарунка розростеться в могутнє, всенародне освітнє обєднання. Точкою виходу ініціятиви маленького гуртка народницької інтелігенції були етнографічно-фолькльорні інтереси, що замикалися в „пізнанні народу й його історії". Та цей посередній, своєрідно науковий звязок з народом не тривав довго. Два роки пізніше (1870) на перший плян висунено потребу „ширити просвіту між народом". Тоді починається вже безпосередній звязок товариства з українськими народніми масами шляхом видавання й ширення популярних книжочок.

Ця діяльність, цей процес паростання „Просвіти" тягнеться повних двацять літ. В р. 1891 поруч освітньої діяльности на перший плян висувається економічну працю, вкладаючи в статут Т-ва як другу основну мету „піднесення добробуту українського народу". Тоді теж почато широку акцію в справі основування читалень. І знов менш-більш двацять років пізніше (1913 р.) приходить нова зміна статуту з метою піднести „Просвіту" на вищий освітньо-організаційний рівень.

За час 60-літнього істнування „Просвіти" найвидатнішою була її видавнича діяльність. В початках видавано шкільні підручники, пізніше популярні книжочки й летючки (в трьох міліонах примірників), популярні періодичні видавництва та українських клясиків („Руська Письменність", теперішнє „Українське Письменство"). Разом досі видало Т-во кругло 750 книжок і книжочок ріжних назв. Під теперішню пору „Просвіта" видає попул.-науковий журнал „Життя і Знання", видавництво клясиків „Українське Письменство" та видавництво теоретичних освітніх підручників.

В організаційній ділянці Т-во головну увагу звертало на організування читалень, перетворюючи їх в осередок освіти й усяких організаційних почипів в громаді характеру не лише освітньо-культурного, але й економічного та всякого іншого. Опісля основувані читальні вязано в одно ціле не лише під проводом централі, але й повітових філій в напрямі децентралізації й самодіяльности. Дотеперішні досягнення в організаційній ділянці висловлюються: 85 філіями (і 2 в стадії організації), 2713 читальнями, 37 філіяльними бібліотеками (13.332 книжок), 33 філіяльними мандрівними бібліотеками (1.369 книжок), 1.779 читальняними бібліотеками (208.050 книжок), менш-більш 1.500 аматорськими гуртками, 500 хорами, 100 освітними кружками, 100 жіночими секціями, 25 діточими садками 50 орхестрами, 1.000 готових читальняних домів і 500 в будові й підготуванні.

Діяльність Т-ва „Просвіта" обіймала: поборювання неграмотности, достарчування популярної літератури, пропаґування й ведення викладів, рефератів і творення курсів вищої освіти, ведення селянсько-господарських шкіл (в Милованні й Угерцях Винявських) то-що.

З таким білянсом своєї праці і своїх досягнень приступає „Просвіта" до святкування 60-ліття своєї діяльности. Розуміється, що оскільки не дописала в якому-небудь напрямку діяльність „матері українських товариств", то головно ізза недостачі матеріяльних засобів. За весь час свого істнування а особливо в повоєнних роках, доводиться „Просвіті" важко боротися з матеріяльною недостатністю.

Ювилейний рік Т-ва „Просвіта" не буде ювилейним роком самої установи, але всього українського громадянства. Буде це огляд праці і досягнень всього українського громадянства за останніх 60 літ і не лише в ділянці освітній, але й загально-культурній, економічній і всякій іншій. Буде це іспит нашої організаційної зрілости й іспит нашої громадянської совісти. Кожний свідомий громадянин мусітиме поставити собі питання: що він зробив, чим причинився, щоби справу всебічного розвитку українського народу пхнути вперед, щоби поставити український нарід в колі свідомих, зрілих, розвинених і рівноправних націй. Одначе не самий контемпляційний іспит буде змістом нашого святкування. Ні, на протязі ювилейного року „Просвіти" ми мусимо ділом засвідчити наше відношення до „матері українських товариств", а тим самим до української народньої маси, до справи її освіти, поступу й розвитку, себ-то до нас самих.

А це своє відношення виявимо найкраще в двох напрямках: боротьбою з неграмотністю і створенням твердих матеріяльних основ „Просвіти". В першому випадку переведемо безоглядну боротьбу з темрявою, найбільшим ворогом народа, і промостимо шлях для дальшої освітньої діяльности „Просвіти", а в другому звільнимо „матір українських товариств" від важких постійних турбот та дамо їй змогу успішно проводити її сутню діяльність, ведучи наш народ на культурні вершини.

Нехай-же в ювилейному році не буде ні одного свідомого українця, який би безпосередньо не причинився до вирвання незрячого брата з кігтів страшної темряви, нехай одночасно не буде нікого, хто не став би членом Т-ва „Просвіта", хто не зложив би своєї лепти на „почесний дар" збірному ювилятові!

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі Івана Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10, І. пов. на щадничу книжечку ч. 7910.

Голос громадянства.

ЕКЗЕКУТИВА УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЄДНАННЯ, розглянувши на свойому засіданні дня 18. жовтня ц. р. подію в редакції „Діла" з дня 15. ц. м., вирішила якнайрішучіше осудити факт чинного зневаження начального редактора „Діла" і члена ЦК УНДО — п. В. Мудрого двома молодими людьми, які в мнимих інтересах неозначеної ґрупи та, як стверджено, з неоправданих нічим мотивів в некультурний спосіб виступили проти людини, що як начальний редактор одинокого зах.-українського щоденника в невимовно важких умовинах сповняє незвичайно відповідальний громадянський обовязок.

Екзекутива УНДО остерігає українське громадянство перед небезпекою анархізації нашого політичного життя, а цей випадок приневолена тим гостріше осудити, що вийшов він з кол університетської молоді, цеї молоді, що в цілім світі і у нас все стояла і стоїть на передових позиціях в боротьбі за свободу слова, думки і преси та на сторожі національної чести і моралі.

Львів, дня 18. жовтня 1928.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УНДО:

Д-р Дм. Левицький, голова.
Д-р Л. Макарушка, урад. секретар.

За океаном.

Українці на виставці в Канаді.

Дня 8. м. м. закінчилася 50-та Канадійська Національна Виставка в Торонто, Онтеріо, Канада. Виставку відвідало за цілий час 2.000.000 осіб. Українці мали там свій відділ, а також уладжували по-писи українського хору і танку.

Ню Йорк гордий з українця.

Нюйорський щоденник „Таймс" помістив у недільному виданню (30. IX.) фотографічну знимку, як посадник Ню Йорку, Джеймс Дж. Вокер, витає українського плавця, Гриця Копая, котрий здобув осяги на олімпійських ігрищах в Амстердамі (в Голяндії), а відтак у Відні і в Будапешті. Привітання було при вході до міської ради (сіті голл). Посадник стиснув Копаєві руку і висловив йому гратуляції від міста. Біля нього був Чарлз Г. Сабин, президент „Клюбу Хлопців" (Бойз Клюб), де Копай учився плавати. Також зібралась була вся молодь з „Клюбу Хлопців". Як ми вже писали, Гриць Копай учиться в колюмбійському університеті в Ню Йорку. Його батьки робітники, емігранти із Золотої Слободи, бережанського повіту, в Галичині.

Про Україну.

Нюйорський тижневик „Нейшен" помістив оголошення про подорож по цілій Росії й Україні. Із цього приводу написала пані Марійка Гамбаль, з дому Струтинська, лист до редакції того часопису, в якому каже: „В 1914 році, коли я покінчила середню школу (гай скул) в Шікаго, я мала на іспиті сказати слово. Я вибрала тему про Україну. Учителька, взявши рукопис у руки, поглянула і сказала: — Що це? 40 мілліонів українців? Це мусить бути помилка! Ви краще спитайтесь батька. То певно має бути 400.000, не 40 мільйонів! Інакше я мусіла б була чути про той народ! Пані Гамбаль пригадує теж, як то часто американці говорили, що Україна це „щось такого, як Росія, або може то Польща". Але тепер нехай поїдуть і побачать, що є на світі й Україна".

Особисті вісти.

В [illegible] університеті (Канада) покінчив [illegible] студії д-р Павло Завус, родом з Доброва, жовківського повіту. До Канади приїхав він з [illegible] ще в 1906 році.

З української Буковини.

Організаційне життя наших земляків на Буковині, не зважаючи на некультурне відношення румунської влади до всякого прояву національної консолідації меншостей, поступає все ж таки вперед.

На днях **відновлено салю чернівецького „Народнього Дому"**. Невідновлювана від двацятьох літ, робила вона ще до недавнього часу невигідне враження на посторонніх глядачах і була позбавлена давнього репрезентаційного характеру. В короткому часі відновлена саля буде віддана до вжитку загалу та сповнятиме наново своє завдання.

Другим радісним явищем є недавно заснований **Український Музей Народовідання** в Чернівцях. За порівнюючи короткий час істнування придбав згаданий Музей вже 1740 чисел інвентаря.

Гарно розвивається теж український спорт на Буковині. Побіч поданнів дружини копаного мяча „Довбуша", маємо понотувати факт, що **жіноча дружина киданого мяча „Довбуша"** здобула мистецтво Буковини на біжучий рік.

Все те свідчить про розвиток організованости та національної свідомости на українській Буковині.

„Українська Громада" в Парижі.

Відчит Вас. Боброва. — З життя української еміграції.

В суботу, дня 8. вересня „Українська Громада" у Франції, з осідком в Парижі, витала з поворотом з Америки свого старого члена, молодого поета та співробітника українського щоденника в Америці „Свобода", п. Василя Боброва. Привитав його від Громади голова п. Іван Стасів.

Пізніше п. Бобрів зробив дуже цікавий відчит про життя в Америці а зокрема про життя робітника. Він розказував усе від самого свого виїзду до Америки з хором козаків-джигітів, а коли це підприємство закінчилось крахом, тому, що козаків бойкотували жиди як „погромщиків", то п. Бобрів змушений був шукати фізичної праці. І саме тому мав змогу ближче придивитися і зазнайомитися з умовами праці в Америці.

Перше, що вражає европейця, а вже зокрема українця, те страшне напружене темпо життя. Все і всі кудись спішать, летять: люди, авта, поїзди. Зразу почувається повне переведення в життя американської девізи. „Час — то гроші" і тому, всі як можна менше його марнують.

Робітник працює менше як вісім годин, але за той час він і дає максимум того, що є в його силах; над ним стоїть завжди доглядач, що його підганяє, а коли робітник не встигає, то негайно видають йому платню і відпускають з роботи. Тому навіть 8-годинний день праці вискажує робітника більше, ніж у Франції 10-годинний. Звичайно по такій праці робітник ні про що не хоче думати, як лишень про спочинок.

Заробіток простого робітника від 20 до 25 долярів на тиждень, спеціаліст-фаховець 35 до 45 і більше. Цей заробіток навіть простого робітника вистарчає не лише на прожиток, але він може відкласти й на лиху годину. Тому більшість робітників має власні хати, свої авта, грамофони, свій біжучий рахунок в банку і т. п. Помешкання робітника складається що-найменше з трьох кімнат з комфортом і ніхто не бере помешкання без ванни і теплої води.

Але робітник добре так знає, що він має вартість так довго, як довго його сили в повнім розмаху, а що з четвертого десятку йому вже трудно знайти собі праці і трудніше відповідати його праці і вимогам. Тому він при першій нагоді [illegible]

не піде, щоби забезпечити себе на старість.

Життя нашої еміграції в Америці йде ріжними шляхами ще з того часу, коли повстала була своя власна держава. Тоді багато хотіло повертати на Батьківщину; ця думка тепер приспана. Є ріжні політичні течії від найлівіших — більшовиків (хоч не розуміють, що це таке), до найправіших. І це руйнує дуже єдність та робить для національної справи шкоду. Не йде там справа про якесь добро чи навіть доктрину, а просто є там одиниці, які розділюють задля особистих справ і нажив громадське українське життя.

Реферат п. Боброва викликав повне вдоволення. Поставлено багато запитів, на які він відповідав.

*

„Українська Громада" у Франції, відлиничувши після 6 ротьби з ріжними політичними агентами, які хотіли зробити її своїм осередком і надати їй вузько-партійний напрямок, приступила до активної праці серед української еміграції і серед чужинців. Нова рада в складі п. Івана Стасева як голови та членів п. п. Олекси Чехівського, Марії Плевако, Василя Боброва, Миколи Гмирі, Гринька Свеського, Стефана Зиня і ревізійної комісії на чолі з ген. Капустянським дає повну запоруку, що Громада непохитно стоятиме й дальше на чисто українській національній платформі та відповідно до загальних обставин буде виконувати те завдання, яке на неї наложено.

Дуже дається відчувати недостача засобів, бо еміґрант не в силі одірвати щось з нужденного свого заробітку, але Громада думає побороти труднощі. При Громаді закладася артистична секція, яка має плекати серед емігрантів українську пісню, давати вистави і т. п. Головою секції вибрано п. Жеребка, а секретарем Миколу Редліцького. Вже відбуваються проби одної з українських вистав і будемо мати нагоду перенестись душею далеко з чужини в рідний край. В найближчому часі при Громаді закладається ще секція військового виховання, секція розваги і ін.

Від довшого часу Громада думає заложити пресове бюро, якого метою буде видавати звідомлення про життя на Україні, про дійсний стан нашої визвольної боротьби, про насильства окупантів над нашим народом. Звідомлення ці будуть видаватись у французькій мові для французької преси, щоби таким чином вона мала інформації з українського джерела, бо коли в французькій пресі нічого не появлялося про нас, або появлялось неправильно і помилково, то тільки тому, що вона не мала інформацій, або брала з ворожого нам джерела.

Програма велика і можна побажати Громаді як найкращих успіхів. Одначе виконання тої програми залежить від того, як поставиться до неї сама еміграція.

ЗАМІТКИ і ВІДГУКИ.

Коловатиця.

Каємось і прощення просимо. Каємось, що відгукнулися на статтю „Нової Зорі" („Політика проти Церкви") про справу богослужебної мови в церкві, бо напитали собі біди. А найголовніше, що дали „вічну тему" смиренному органові „Української Християнської Організації". Таким чином зробили ми добре діло, бо спасли цей орган, а вірніше: його редакторів від посухи, але одночасно стягнули на свою голову анатему вчорашніх атеїстів і противників церкви, а нинішніх садукеїв і фарисеїв.

Від яких трьох тижнів фронтон „Нової Зорі" перемінився в січкарню, з якої сиплеться усяка полемічна січка на тему церкви. Її ріжнородностей змісту, форми, інтернаціональности, „наднаціональности" і т. і. Не будемо встрявати в дальшу дискусію на тему сучасного стану гр. кат. церкви, бо хто не бачить її захитаного становища, з тим усяка дискусія недоцільна. Очевидно, автор новозорянської січки поминає все основне, сутнє, а зате — узброєний „наукою" — залюбки переливає з пустого в порожнє все побічне, неістотне, паламарське. Не вдаємося в дискусію з „науковими" виводами новозорянського „вченого" ще й тому, що ми не є такими всесторонніми „теольоґами", як „вселенські" всезнайки з „Нової Зорі".

Просимо кинути оком от хочби на мережану статейку „Степ широкий, край веселий" (що заступає мабуть огляд преси) і перечитати напр. такі „золоті думки":

> „Хв. Редакція „Діла", в котрій давнодавненько не було **сповіданого редактора**, — взялася вчити нашу церковну Гієрархію, як „оживляти" Церкву через „конечне" українізування Богослужень, бо інакше Вп. Редактори таки дальше не ходитимуть до сповіди, хіба як прийде до них зукраїнізований батюшка".

Тільки вдуматися в ментальність такого „святця". При чому тут сповіданий чи несповіданий редактор і яке відношення має це до порушеної теми? І звідки новозорянський схимник знає про те, чи редактори „Діла" сповідаються, чи ні? Хіба що він займає ще й побічну посаду сортівника чи статистика сповідальних карток. Здається, тим способом хоче він по фарисейськи подати до відома громадянства, що саме він частенько сповідається. Воно правда, що наш шан. „учений" таки має з чого сповідатися, бо мало хто стільки нагрішив і „наброїв" в своєму життю, як він. Але цікаво теж, відколи то оо. парохи наділили „наверненого грішника" генеральною повновластю?

Або другий зразок: „Нова Зоря" веде війну з „Укр. Голосом" за засилінського ігумена. „Укр. Голос" твердить, що боротьбу в нутрі нашого духовенства (чорного і білого) спричинив теперішній ігумен ЧСВВ. Не знаємо, наскільки це відповідає дійсности. Але новозорянський кавзиперда ось як боронить о. ігумена:

> „А в тім часі, коли в Перемишлі або у Львові писали ту знамениту статтю до „У. Г.", нападаний ігумен не був ні у Львові, ні в Галичині, ні в Европі, тільки переїхавши св. Землю, видихував (?!) в Єгипті атмосферу, яку викликують наші реформатори. Видихував і дивився на спокійного безносого сфінкса, котрому виховані на західній культурі Европейці нераз тепер замалювали пику гіпсом. На що? По що? До чого таке? Ніхто не знає — таксамо, як не знати, на що „У. Г." так нападає ігумена. Та видко, що в обидвох культурах, і західній і східній, єсть якісь таємниці, котрих так відразу пояснити не можна — рівно (а може криво? — Ред.) як не можна пояснити „знавця" роботи „кавзипердів" з „Діла", котрий твердить, що Епископ сповняючий свої обовязки в церкві, поповнив **Religionsstörung**, за котре (очевидно від істнуючої польської влади) повинен дістати більше ніж **сім діб арешту...**"

Читаєш ці всі поплутані „арґументи" рівня покутного писаря і питаєш себе: На що і по що те все? За таке патякання повинні хлібодавці новозорянського „сфінкса" „замалювати йому пику гіпсом" за те, щоби не осмішував себе й органу, який віддано для його, очевидно моральної, ексцільоатації.

І вкінці цей „псаломщик" для підтримки свого безглуздого патякання покликується на авторітет не якогонебудь „стовпника", але — Леся Мартовича. Ось сила „юних днів, днів весни". І всю ту поплутану балачку закінчує він найсильнішим акордом, що — мовляв —

> „наші „непримиримі" опозиціоністи визнають і польську і більшовицьку і всяку іншу владу — аби тільки допечи своїм братам Українцям".

Очевидно, все це сказано в якійсь візіонерській горячці. Але візьмім „Нову Зорю" — одно число взад (78) і киньмо оком на рубрику „Оглад пресопис", а там на першому місці стрічаємо таку золоту думку:

> „Новий Час" у ч. 123 обговорює справу зміни конституції в Польщі в статті п. з. „Зміна форми чи змісту" й доходить до висновку, що „для обслуги українського населення мають бути покликані урядовці Українці". **Цікаво, як Хв. Ред. „Н. Часу" представляє собі осягнення „покликування урядовців Українців" — при непризнаванню польської держави..."**

І скажіть-же, чи не на всі руки майстер наш новозорянський „вчений"? Він стриже і голить, і з фарисейською міною штурханця під бік встромить. Мовляв, **ви сякі-такі. Коли про Religionsstörung мова**, що є тільки „сповнюванням обовязків в церкві", то ви признаєте польську владу, а зрештою не хочете. От, харциз! Але ми не в тім ґеті Ми полегеньки і потихеньки з фарисейською міною, ніби то дивуючись, ніби питаючись, напишемо: „Цікаво і т. д." І льоґіка, і консеквенція, і може яка нагорода прийде таки на тій земній долині сліз і плачу...

Любуючись пряжею золотих думок новозорянського „вченого", ми стрічаємо ще дещо, що гідне уваги. А саме стрічаємо там **висміювання української мови.** Говорячи про богослужебну мову (ч. 77 у статті „Віддаймо вожжіць"), новозорянський „церковник" під ніякою умовою не допускає української мови до головних богослужень, а згодився би лише на „язикову перерібку щоденних молитов".

> „Одначе й се не може бути зроблене ні прихапцем, ні некомпетентними людьми (ну, певно, некомпетентними людьми „робиться" тільки статті в „Нов. Зорі"! — Ред.), ні вкінці **не вільно щоденних молитов осмішувати перекладом їх на „півтавську міву"**, яка тілько заганяла б прикарпатських гр. кат. у польське та словацьке латинство".

Від смерти передвоєнного „Галичанина" і „Русск-ого Слов-а" не чули ми такого справді штубацького осмішування української мови навіть зі сторінок російських чи москвофільських органів. Треба було, щоби ми перейшли через горнило революції у всіх ділянках українського життя та стомилевого поступу й вироблення української мови, треба було дочекатися аж повстання „Нов. Зорі", щоби почути про **„півтавську міву"**.

Вгорі сказали ми, що навіть москвофільські органи закинули штубацькі насміхи над українською мовою та що „Нова Зоря" на себе перебрала цю функцію. Не зовсім вірне це наше твердження. Ні.

МИХАЙЛО ПОСАЦЬКИЙ.

Між пальмами Сицилії.

2)

II. Палермо здалека.

Береги з червоною випеченою землею, щораз виразніші; видніє перед очима далеко розкинене вздовж берегів як пластичний образ старинне місто Палермо. За ним цеглясті гори, а в глибині над цілим краєвидом панує одна гора, немов шапка, закосичена струсиним пером: це Етна, після Альп найвища гора Італії, в Европі найвищий вулькан а це струсине перо — сірчаний випар.

Все скупане в сонці. Світло, світло, безконечне світло. І в душі стає ясно, чоловік перетворюється, стає сам собою, заглядає десь глибоко в свою душу, де досі не глядів, стає без земних замислів, без бажань. Чи пережив хто це велике щастя — не мати ніяких бажань?

На чердаку метушня, гамір. Моряки порпаються біля лина, подорожні вештаються сюди і туди, штовхаються, просять вибачення. Вряди-годи спокійний розказ капітана, звеніт ланцюгів, хрупіт шруб, плюскіт і зойк стисненої при березі хвилі, останнє сколихнення корабля і — він стоїть уже як скеля в пристані. Дивлюся в долину: носії, уформовані у відділ зложений з самих чвірок; по військовому, під проводом одного, машерують у пристань. На приказ свого провідника стають, роблять фронт до корабля і по одному, по черзі, після порядкового числа, підходять до гостя і забирають його клунки. Нема жадного натовпу, крику, накликувань подорожніх, — все якби з книжки вичитав.

Такого порядку могли би позавидувати і німці. Це все заслуга Муссолінія. Протягом пару літ він зумів майже перетворити італійців. Всі хиби, про які давніше звикли повторяти на адресу італійців, як: бруд, безладдя, лінивство, жебранина — тепер цілком зникли. Всюди кипить робота; по готелях і залізницях бездоганна чистота. За весь час моєї подорожі по Італії я не видів ані одного жебрака. В Сицилії видів я їх двох, але оба були справжні каліки. В Таорміні в готелі є навіть вивішена просьба до гостей, щоби дітям, якби посміли прохати допомоги, не давати нічого, бо вони все мають, нічого не потребують і є забезпечені державою. Доки я не бачив теперішньої Італії, легковажив я нею; але тепер — шапку низенько. І в чім сила Муссолінія? Не в якійсь абстрактній ідеї, як це ми звикли часто добачати у кожній визначній людині, а в чімсь цілком конкретнім: в молоді! Він оперся на молоді, таксамо як володарі опираються на війську; молодь для нього все: минувшина, теперішність і будучність; молоді люди з Італії скрізь на всіх становищах; повбирані в фашистівські уніформи, пильнують ладу, дисципліни і всього доглядають, а передовсім стоять на сторожі гідности італійця. На всіх прилюдних місцях: урядах, почекальнях, кіосках написане: „Non bestemmiare" (не проклинати). А італійці славні з того. Тепер кого зловлять, як клене, платить до 1000 лір (500 зол.) кари. Муссоліні вмів використати добрі сторони вдачі італійця. Є він веселий, жартобливий, безжурний, вражливий, живе хвилиною і привязує більшу вагу до форми як до самої річі, до чогось реального, а не до чогось уявленого, подуманого. Тому не ідея відродження держави оживляє тепер італійця і віра в кращу будуччину, тільки привязання до особи свого керманича, для якого вони зроблять все, що він їм скаже. Таке привязання італійця до конкретних річей а не до абстрактної ідеї викликує у них часом дивні, на наш погляд, життєві прояви. Я був, наприклад, свідком такого факту в Венеції. Заїзжаю потягом на двірець. В потягу було англійське молоде товариство, мущини і жіноцтво. По пероні проходжається італійський жандарм, „карабінері". Одна англійка як серна вискакує з переділу, летить до того жандарма, завішується йому на рамя і разом з ним проходжується, тоді, як якийсь довгоногий англієць в ту саму хвилину відфотографував їх обоїх. Через цілий той час жандарм ані чичирк, ані оком ані бровами не моргнув, взагалі цілком не реаґував, якби нічого й не видів. Так наказувала йому особиста гідність. Своїм спокоєм і повагою він викликав такий подив, що деякі з подорожніх почали бити браво. І мені це заімпонувало. Але з другого боку подумав я собі: Чи у нас було би щось подібного можливе? Чи у нас поліціянт або жандарм позволив би з собою щось подібного зробити? Чи позволила би йому на це його особиста гідність? Думаю, що ні. Таж він ані дітвак, ані дурень, ані якийсь бездушний манекен. Певно, що це був жарт, під італійським небом, і жандарм це добре розумів; але у нас той жарт не вдався би. Мимоходом кажучи, був це хлопець як зі сталі вилитий і хто знає, що в холодним серці англійки тоді ділялося!

Одна стара хиба італійців лишилася і Муссоліні її не викорінив і хто знає, чи вона взагалі дасться викорінити: італієць любить чужинця здурити, перехитрити і використати. І я не можу сказати, щоби італієць був злобний; навпаки: я мушу тут признатися, що богато дечого доброго я зазнав від них. Але і обскубали мене нераз. І так вони з кожним роблять. Це виходить тим поганіше, що чужинець в їх краю є прецінь безрадний, не знає обставин, часом і мови — отже італійцеві дуже легко використати його непорадність. Але чи так роблять джентельмени?

(Продовження буде.)

„Нова Зоря“ має ще товариша в органі закарпатських недотепів-автохтонів куртяківців, в „Русскім Вѣстник-у“. І цей орган аналогічно до „ліптавської мови“ львівського християнського органу називає наш нарід „вікраїнцями, вікраїнчиками“ і т. і. Ми думали, що є ріжниця між „Нов. Зорею“ і „Русск. Вѣстник-ом“, між даковчителем Куртяком і новозорянським „вченим“, а виявляється, що нема. При такій приспішеній „еволюції“ невиключене, що новозорянські автохтони підуть ще рука в руку зі закарпатськими автохтонами, єднаючись у боротьбі проти „ліптовської“, себто української мови. Словом: всеобіймаюча коловатиця!

По широкому світі.

Репараційний агент Джільберт прибув до Льондону. Він зложив візиту англ. канцлерові скарбу Черчілеві. З Льондону їде він до Ню Йорку.

Турецьким послом у Москві буде призначений Вассіф-бей, теперішний посол у Будапешті.

Державний англ. секретар для справ Індії, льорд Біркенгед зголосив свою димісію, бажаючи зайнятись приватними торговельними справами.

У Відні закінчилася конференція сукцесійних держав. Конференція не дала позитивних вислідів.

Італійський адвокат Пертіні та його спільник Лючеті, арештовані тиждень тому в Ніцці, стануть перед судом як шпіони, тому, що на італ.-франц. кордоні вибудували потайну стацію бездротного телеграфу.

Англійська поліція шукає за документами, що пропали в невідомий спосіб із англ. адміралітії. Документи торкаються будови нових англійських воєнних кораблів.

Вальдемарас заявив, що литовський уряд погодиться на компроміс із Польщею, якщо Польща своєю поведінкою сприятиме позитивному веденню переговорів.

У Вестфалії та Надренії погіршується атмосфера у тамошньому волоконному промислі. Сподіваються нових масових льокавтів.

Ріжні вісти.

РОЗЛАМ У ППС — ДОКОНАНИЙ.

В ночі 18. жовтня розлам у ППС стався доконаним фактом. Тепер є вже дві соц. партії, а саме дотеперішня ППС, якої представником є Центр. Вик. Комітет з органом „Роботнік“ і нова партія, що групується біля пос. Яворовського з органом „Пшедсвіт“. Нова фракція приняла назву „ППС — давна рев. фракція“. „Пшедсвіт“ стверджує, що ВЦК заяв, що завішенням у правах членів варш. організації Яворовського, Домбровського, Льонга і Щипюрковського довело до розламу. Далі „Пшедсвіт“ містить відозву давної рев. фракції, в якій сказано, що не хоче і не може довше підлягати теперішній управі ЦВК і що це не розлам, але внутр. революція для ратування ППС.

Цікаве, як відіб'ється розлам на парл. терені, чи там також повстануть дві соц. партії та яке становище займуть посли з марш. Дашинським, які були в партії примирюючим чинником. Є чутки, що на чолі нової партії стане мін. Морачевський але не буде в ній виступати активно. Вже тепер зачувати, що створять новий парляментарний клюб ППС (давної рев. фракції), до якого належатимуть посли: Яворовський, Гардецький, Щипюрський, Праґєрова, Поничек, Смуліковський, Довнарович, Ніський і Маліновський. Не рішене ще, чи до нової групи приступлять посли Земенцький і д-р Бобровський. До нової групи зголосить приступлення група шлеських соціялістів під проводом Бєнішкевича, яка то група тому кілька місяців відсунулася від партії.

ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ ЛІКВІДАЦІЇ СТРАЙКУ В ЛОДЗІ.

З мін-стві праці дня 18. жовтня цілий день і ніч ішли наради представників робітн. організацій з представниками волоконного промислу в справі ліквідації страйку в Лодзі й окрузі. Мін. Юркевич мав нараду з промисловцями, які готові до деяких уступок. Представники роб. організацій щодо наради заявили, що зроблені їм предложення вважають недостаточними і піддержують своє дотеперішнє становище. Тому конференцію замкнено без доведення до збірної умови.

ЗНОВУ БУДІВЕЛЬНА КАТАСТРОФА.

У Вінсенс (Франція) завалився великий дім, що був у будові. Румовище засипало 16 людей. Досі добули 3 трупи. Завалений дім мав 6 поверхів, а займав 260 метрів забудованої поверхні. При будові було занятих кількадесять робітників, переважно італійців. Гумовими рурами доставили трохи поживи і відсвіжили повітря кільком раненим, які є під звалищами.

ЗЛ. ДЕРЖАВИ НЕ ВИЗНАЮТЬ СРСР.

Держ. департамент закорд. справ Зл. Держав опрацьовує проект резолюції, яка має доповнити ратифікацію Кельоговового пакту американським сенатом. Текст резолюції стверджуватиме виразно, що участь Америки в Кельоговім пакті не означає зовсім визнання де юре СРСР Америкою.

БАЛЬОН БЛУКАЄ У ПОВІТРІ.

„Пті Парізіен“ повідомляє з Невер, що підчас маневрів зірвалася линва, на якій був привязаний бальон і він полетів на півд.-схід. В човні бальону є два офіцери. Вони не мають апарату до спадання ні харчів.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·87 50—8·88·00, канадійський долар 8·81 50—8·82·00 чеська корона 0·26 33—0·26 50, австрійський шілінг 1·25 50 1·26 00, румунська лея 0·05 25 0·05 50, французький франк 0·34 50 0·34 75, швайцарський франк 1·71 50—1·71 75 фунт штерлінгів 43 40 00 43·75·00, радянський червінець 26 00 27·00

Золото: 20 корон 36·50·00—36·80·00 20 франків 34 40 00—34·70 00, 20 німецьких марок 42 40·00—42 80·00, 10 російських рублів 46·80·00 47 0·00.

Срібло: Австрійська корона 0·69·00—0·70 00, 5 австрійських корон 3 55·00—3·60·00, австрійський фльорен 1·77·00 1·80·00, російський рубель 3 00·00—3 10 00 копійки за рубель 1·50·00 1·55·00

Збіжжя.

Пшениця двірська 45·25—46·25, пшениця селянська 42·75—43·75 жито галицьке 34·25—35·35 ячмінь галицький броварняний 35·50—36·50, ячмінь на жливо 29·00—30·00. ячмінь пастівний 35·50—36·25 овес галицький 31·00—32·00, кукурудза румунська 44·00—44·50, бараболя промислова 6·00—6·50, фасоля біла 65·50—70·00, фасоля кольорова 48·00—50·00, фасоля краса 60·00—65·00 горох пів-Вікторія 55·00 65·00, горох пільний 42·00—44·00, бобик 33·00—35·00, мішанка пастівна в зерні 00·00, вика 34·25—38·25. сіно солодке краєве прасоване 18·00—20·00. солома прасована 5·00—5·25, гречка 33·00—34·00, льон 64·50—65·00, зубінь синій 21·50—22·50 ріпак озимий 70·00—72·00, мука пшенична 50 прц. 69·00—70·00, мука житна 65 прц. 52·00—53·00, трисік кукурудзяний 67·00—70·00, мука кукурудзяна 49·00—51·00, отруби житні 22·50—23·00 отруби пшеничні 23·00—23·50, крупи гречані 70·25—72·25, пшоно 80·00—82·00. крупи ячмінні 47·00—49·50, пенцак 47·00—49·00. просо краєве 39·00—40·00 макухи льняні 49·00—50·00. конюшина краєва 120·00—130·00, мак синій 125·00—135·00 мак сивий 100·00—110·00 Мішки ютові виробу Страдом Варта 1·68—1·72. мішки ужиткові добрі 1·38—1·42.

НОВИНКИ

— **На тему „міського самоврядування“** говоритимуть дня 21-го ц. м. в 12. год. в пол. члени Прибічної Ради м. Львова о. Дамян Лопатинський і д-р Альфред Говикович у салі „Міщанського Братства“, вул. Руська 3, І. пов.

— **З любовних трагедій.** 30-літня Катерина Дирда, жінка розвозчика печива у Львові, облила сільним квасом на вулиці свою суперницю 23-літню служницю Анну Бігас, в якій закохався смертельно від кількох місяців її муж. Жінка пробувала спершу промовити до розуму своєму чоловікові та Бігасовій, але обоє вони продовжували зустрічатись потайки. Бігасівна втратила одно око.

— **Українська література в радіо.** У радіо-журналі в Кошицях викладатиме словацькою мовою проф. реальної гімназії в Пряшеві Марія Мацейович історію української літератури кожного вівторка в 20 год. від 23-го жовтня, хвиля 263.

— **З судової салі.** 21-літній кравецький челядник Яків Давид Шіфмілер дістав рік тяжкої вязниці за кольпортаж комуністичних брошур. — 4 міс. вязниці дістав книговодчик Станислав Добржанський за те, що проциндрив 880 зол. і 60 дол., які забрав з чужої каси, де працював.

— **Ліквідують майно „Чорної сотні“.** Офіціяльно оголошення комунікат у Варшаві, що ліквідують майно бувшого „Союза Русского Народа“ на території Польщі.

— **Ріжні вістки.** У Льондоні збереться на 3 тижні міжнародній почтовий конгрес з участю 14 держав. — Голяндський уряд видасть Франції фінансіста Леві, який сидів у вязниці за мантійства, а вийшовши на волю за кавцією мільон фр. утік до Голяндії. — В Арденнах, місті Сен-Морель вибудували памятник франц. летунові Родявдові Гарос, що у жовтні 1918 р. згинув у бою з цілою німецькою воздушною ескадрою; у 1912 р. він перший перелетів через Середземне Море в Туніс. — Управа міста Де-Пон (Палятинат) призначила 2000 мар. нагороди за зловлення того, хто здер з клюбу старшин французький прапор. — У Сибірі велика недостача масла з огляду на недостачу паші для коров.

— **Рекорди.** Переможцем на міжнародніх змаганнях красномовства у Вашингтоні вийшов француз Рене Понтіє, виголосивши найкращу промову на імпровізовану тему „Зусилля Франції для загального миру“. Другу нагороду дістав аргентинець Томазо, третю канадієць Фокс, а аж четверту американець. — Жидівська рідня Пордесів у Львові, дістала повідомлення з Ню Йорку, що їх своячка Ребека Бляйштайн залишила кілька мільонів дол. спадщини. — У Чернівцях арештували гурт 20-літніх, що має на совісти 30 вломів.

— **Україна найбільше плодовита.** Австрійський статистичний уряд зібрав цікаву статистику зросту населення ріжних европейських народів. Найбільшу скількість народин має Україна: 40.2 на 1000 мешканців; за нею йдуть: Португалія 37.6, Росія 36, Румунія 36, Польща 30, Мадярщина 25.9, Чехословаччина 24.5, Австрія 19.2, Франція 18.7, Естонія і Англія по 17.8. Зате смертність є така: Португалія 22.2, Румунія 21, Росія 19.8, Еспанія 18.8. — України між ними нема.

— **Всесвітне кіно.** Радянське кіно на замовлення московського держ. видавництва робить фільму присвячену пропаганді книжки п. з. „Наш паперовий приятель“. — У Берліні приготовляють ювилейну картину „Пісня Шуберта“. — Французька воєнна фільма „Верден“ зустрілась у Льондоні з цілою низкою критичних уваг політичного характеру. — У Голлівуді крутять фільму основану на споминах князя Юсупова про Распутіна. Сценарій написав недавно померший талановитий німецький письменник Клябунд. — Міжнародній союз директорів кіно-театрів рішив почати кампанію з протестом проти надзвичайно високих податків на кіно в усіх країнах. — Які є головні кошти постановки в Голівуді: гонорар для артистів 29 відсотків, декорації 16, оплати режісера та операторів 13, сценарій 11, знимки на лоні природи 5, стяжка фільми 5, костюми 5, інші витрати 20. — До Голівуд приїхав уповноважений бувш. румунської королевої Марії, сенатор Толь, для переговорів про її виступи в фільмі з румунського життя.

— **Розсіяний політик.** До історії розсіяности великих людей треба додати одну свіжу анекдоту. Пригадаєте собі, як Ньютон замісць кинути до кипятку яйце, кинув туди годинник, або Свіфт вернувшись до хати, побачив на дверях записку написану ним самим „вернусь за годину“, пішов на вулицю... Про ріжних професорів є таких історій тисячі. Та послухайте, що трапилось 12-го ц. м. у Штокгольмі. Міністр закорд. справ Льофгрен мав передати на святочнім бенкеті якомусь визначному чужинцеві знак шведського ордеру. Коли він сказав промову і випив привітну чашу, вийняв з кишені шкіряне пуделочко і передав його гостю. Нагороджений відчинив легенько пуделочко і хутко зачинив його. Знялась буря оплесків. На другий день Льофгрен намилив собі лице і аж тоді пригадав собі, що має в кишені нову „жілетку“. Вийняв пуделочко, щоби оголитись, а коли його відчинив, був більше здивований, ніж учорашній чужинець: замісць „жілетки“ там лежав шведський ордер.

— **Король залізниць.** Називається він Генріх Торнтон і його прізвище стає відомим в Европі з нагоди його приїзду до Парижа. Він є директором канадійських залізн. шляхів, одним з найбільших багатіїв у Новім Світі, бо проводить залізничим товариством, що вибудувало 40.000 км. залізн. шляху, 3000 паровозів і 135.000 пасажирських і вантажних вагонів. Крім цього канадійське т-во має у своїй управі 170.000 км. телеграфічних дротів, 60 трансатлантійських пароплавів і 60 великанських готелів. На службі Торнтона є 120 тисяч осіб з пересічною місячною платою в 100 дол.

— **Чистить Філядельфію.** Суд присяжних у Філядельфії переслухав капітана Чарлза Бенімана, який за 10 літ з поліцейна добився становища начальника детективів і „доробився“ понад 100.000 дол. Його відправили зі служби. Разом з ним багато інших капітанів поліції, детективів і полісменів, з яких деяких арештовано. А ще більше мають показати перед суд. Найважнішою подією тижня в чищенню Філядельфії було „пересипання“ поліції. З 4.800 полісменів міста всі мають бути перенесені на інші місця. Таким робом всі будуть на нових місцях і не будуть знатися з людьми, що підкуплювали поліцію. Посадник міста Мекій певний, що цей „пересип“, нечуваний в історії міст, причиниться значно до прочищення поліції від продажности, а власникам шинків і всяких нор унеможливить підкупства.

— **Віроісповідання в Америці.** Міністерство торговлі в Вашингтоні оголосило цікаву статистику. В 1926 році в Злуч. Державах було 213 віроісповідань, які мали 231.983 церков і 54.624.976 записаних вірників. Це значить, що половина населення Злуч. Держав була записана до релігійних громад. Маєток тих церков рівнався 3,842,000.000 дол. Найбільше вірних мала католицька церква, бо 18,605.000. Також найсильніще вона зростала. Відтак іде баптистська секта (18 груп), яка мала 8,440.900 вірних. Далі методистів, їх було 8,000.000 лютеранська секта (22 групи) 5,258.000 вірних. Опісля йде 9 груп презвитеріян з 2,555.000 вірними. Жидів було в релігійних громадах понад 4,000.000.

— **Новий повітряний великан.** У німецьких летунських заведеннях Юнкерса будують літак, призначений до спеціяльних летів на височінь. Пересічну висоту, на яку зніматиметься літак, означують учені 10 тисячами метрів. Коли проби зі згаданим літаком підуть добре, не виключене є, що літак дасть почин правильній трансокеанській комунікації. Інжинієри-будівлі, що займаються конструкцією літака, працюють тепер над удосконаленням повітряних кабін, які вможливлювали би правильне віддихування на так великій висоті.

Нова установа.

Установчі збори видавничої кооперативи „Національне Обєднання“.

Вже від довшого часу відчувалася в національних кругах нашої суспільности потреба окремої видавничої установи, яка взяла би на себе завдання популяризації наших політичних змагань і виховування широких мас українського народу в національному світогляді. Спорадичні видання Українського Національно-Демократичного Обєднання не заспокоювали цієї потреби і головно в останньому часі заснування окремої установи з такою метою показалося конечним.

Серед видань політичного змісту належне місце повинні би зайняти соймові промови і спеціяльні реферати послів, з яких будьби призбирані і належно опрацьовані матеріяли про наше політичне положення, про відношення влади до українського політичного та освітнього життя, і в яких були би подавані політичні напрямні діяльности Української Парляментарної Репрезентації. Крім цього дуже важним чинником в самообороні широких верств суспільности проти надужить є популярно оброблена правнича література. Видавання пояснень до адміністраційних законів і розпорядків, з якими найчастіше стрічається український громадянин, а головно селянин, є дальшим не менше важним завданням, якого мало би підняттися таке видавництво.

З метою заснування такого видавництва скликав Комітет основників Загальні Основуючі Збори видавничої Кооперативи, які відбулися дня 19-го жовтня ц. р. в Редакції „Діла“. Присутніх около 50 осіб о[illegible] приняли пропозицію Комітету основників. В члени Кооперативи вписалося на Загальних Зборах около 40 осіб, найповажніших громадян міста Львова, а також всі посли і сенатори Української Парляментарної Репрезентації. Ухвалено уділ в висоті 50 зол. і 5 зол. вписового. До Надзірної Ради увійшли: Д-р Дмитро Левицький, як голова, д-р Михайло [illegible] як заст. голови, пос. Мілена Рудницька як секретарка, дир. Ярослав Кузьмович і пос. Остап Луцький як члени контрольної комісії, посол Михайло Струтинський, сен. Володимир Децикевич, пос. о. Леонтій Куницький, пос. Степан Кузик, о. Дамян Лопатинський і ред. Володимир Островський як члени.

Управа Кооперативи, вибрана Надзірною Радою в особах Д-р Л. Макарушки, ред. Мудрого і пос. Целевича, з вірою береться за це нове діло і закликає все українське громадянство вступати в члени „Національного Обєднання“, а всіх [illegible] „Національного“ просить вкладати праці і людей щоб зробити своїм [illegible] свої праці у цьому великім ділі.

З театру.

„Таємна Дама" (Lady X.), оперетка в 3-ох актах Юрія Едвардса.

Одна з найбільш удатних оперетокових постановок у Львові за останні роки. Публика від першого моменту аж до самого кінця акції в постійнім напруженні і жде нетерпляче на розвязку. А сама вистава своїм богацтвом костюмів і декорацій, своїми світляними ефектами і майстерно виконаними танцями повного балету, а не менше і своїм темпом просто ошоломлює глядача.

Одначе великий успіх на сцені завдячує „Таємна Дама" не тільки своїй виставности і цікавій, напів кіновій акції, а ще більше мельодійній музиці Едвардса, яка виказує його добру композиторську техніку і значну дозу полету. Музика ця ділає успокоююче на нашіповоєнні нерви — вона полонює слухача новими барвами й несподіваними ритмами, бо вона наскрізь сучасна, модерна. До того Едвардс зумів розсіяти у своїй оперетці кілька таких легких, промовляючих до душі пісень-мельодій, що вони приймуться в короткому часі піднеси певно в широких кр гах любителів оперетковоі музики.

Головну партію в цій оперетці відтворила наша землячка п. Кульчицька, треба признати, з повним успіхом. Як „таємна дама" мала вона може з початку (в I. акті) деяку тремму, яка скоро проминула і після того артистка грала і співала дуже поправно. Особливо подобався її гарний, ніжний, а все ж доволі сильний голос, яким вона й підбила собі всю салю, а одну прегарну пісню в III. акті мусіла після френетичних оплесків і численних викликувань повторити. Львівська оперетка зискала в особі п. Кульчицької дійсно першорядну силу.

Дуже добрим партнером п. Кульчицької був п. Маліновський (льорд Шеллей), що має теж гарний голос і грав природно й переконуючо. Другу пару творили Рильська і Татшанський — обоє мають вироблену вже марку й обоє збирали рясні оплески. Виконавці інших, побічних роль — всі на своєму місці. Також поправно співали хори і грали обі орхестри (одна на салі, друга за сценою). Взагалі вистава підготовлена була незвичайно старанно і дбайливо, тому „Таємна Дама" не скоро зійде з львівської сцени. **І. Н.**

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця 19-го, год. 7·30 веч. „Церковна миш", комедія.

Субота 20-го, г. 3. попол. „Іридіон" для молоді.

Субота 20-го г. 7·30 веч. „Таємнича Дама", оперетка.

Кіна.

„Аполльо": „Авантюристка".
„Лев": „Геєнна зрадженого мужа".
„Оаза": „Цар Іван Грозний".
„Палас": „Моряки і бальоднинки".
„Стильовина": „Гробниця кохання".

Дописи.

НОВИЦЯ, пов. Калуш. (30-ліття чит. „Просвіти"). В цьому році минає 30 літ, як в нашому селі Новиці заложено читальню „Просвіти". Не легкий був шлях, яким приходилося читальні пробиватися крізь темноту. До того війна положила велику колоду на дорозі її розвою: у-шкодила дім, знищила бібліотеку і ділові книжки. Тільки з великим трудом удалося перевести потрібні направи дому і висвободитися від чужих впливів, які загрожували істнуванню читальні та у-рухомити діловодство. Бібліотека, яка є підставою життя читальні і її розвою, з причини недостачі потрібних фондів остала ще, на жаль, майже в такому стані, в якому залишила нам її війна. Щоби тому зарадити, виділ читальні звертається оцим до всіх новичан, які перебувають тепер поза межами свого рідного села та всіх тих, яким Новиця залишила милі спомини з їх перебування у ній, з горячим проханням помогти нашому освітньому огнищу своєю грошевою жертвою або книжками на поширення бібліотеки і піддержати тим самим її завдання, які „Просвіта" має на цілі. Ласкаві жертви просимо слати на адресу: Читальня „Просвіти" в Новиці, п. Калуш. **Виділ.**

Українське Філятелістичне Товариство у Львові.

Установчі збори.

Нарешті й українські філятелісти у Львові мають своє статутове товариство і не потребують більше блукати одинцем або шукати опори й поради в організаціях філятелістів польських. Доказом живого заінтересування філятелією і зрозуміння ваги власної організації були установчі збори „Українського Філятелістичного Т-ва" в дні 13. ц. м., на які явилися найвизначніші філятелісти Львова.

Збори відбулися в льокалі „Сільського Господаря", що тимчасово відступив свої салі на що-тижневі сходини членів Т-ва. Відкрив збори д-р Дан. Миколаєвич, що відчитав статут Т-ва, а опісля дуже основно вироблений правильник обміну марок. По дуже оживленій дискусії приступлено до вибору виділу Т-ва, до якого увійшли: д-р Дан. Миколаєвич — гол. Ром. Лехицький — заступник голови. Вол. Война — секр., Марко Рудницький кас., Кость Євєрський — бібл., о. Корн. Загайкевич і Сем. Магаляс — виділові. Контр. Комісія: Вол. Кипріян і Мир. Гаврисевич.

По виборі виділу обговорювано й намічувано шляхи діяльности новооснованого Т-ва на найближчу мету. М. ін. рішено притягнути до Т-ва також українських нумізматиків та боністів (збирачів бонів). Замкнув збори голова Т-ва, подякувавши всім присутнім за участь.

*

Сходини „Українського Філят. Т-ва" відбудуться в суботу 20. ц. м. в 7. год. веч. в салі „Сільського Господаря", Зіморовича 20, I. пов. На порядку дня реферат д-ра Миколаєвича на тему: „Яких катальогів маємо уживати?" Участь членів обовязкова, гостям раді! **Виділ.**

Зі спортового життя.

Україна комб. — Бялі.
Україна комб. — Сокіл II.

В неділю передполуднем відбудуться на площі Сокола-Батька два цікаві мячеві змагання. В ціли випробування своїх грачів, Україна виставить два перші гарнітури, з яких один зміриться в год. 9.30 з „Соколом" (другим), а другий в год. 11. з „Бялими". Грачі, які викажуться найбільшою амбіцією і найкращою технікою, будуть вибрані до першої дружини.

Свято ощадности.

КОМУНІКАТ.

Згідно з § 5. інструкції в справі організації „Ощадности", ухваленої Надзірною Радою Т-ва Ощадність, коoп. з обм. відп. у Львові відбулося в льокалі Центробанку дня 11. жовтня ц. р. зібрання львівських членів Т-ва „Ощадність" в отсих справах: 1. Вибір Заряду Львівського Відділу Ощадности. 2. Назначення установи, при котрій має бути зайцева збірниця „Ощадности". 3. Виготовлення пляну обходу „Свята Ощадности". Зібранням проводив о. Дамян Лопатинський, заступник голови Надз. Ради.

До 1. По відповідним поясненні — вибрано Заряд Львівського Відділу Ощадности з цих осіб: 1) дир. Сильвестер Герасимович, 2) дир. Мирон Гаврисевич, 3) о. радн. Микола Галянт, 4) надр. Штогрин і 5) дир. Василь Чума. З огляду на те, що Заряд мусить утворити дві секції, а саме: для міста Львова і для львівського повіту, уповажнено вибраний Заряд до кооптовання членів Заряду.

До 2. Відтак зібрання вирішило, що зайцева збірниця „Ощадности" у Львові має бути при Центробанку — Львів, Ринок 10.

До 3. Свято „Ощадности" у Львові має відбутися в неділю, дня 28. жовтня ц. р. в цей спосіб: 1) У всіх церквах у Львові будуть виголошені проповіди на тему „Ощадности". 2) В год. 12. в полудне, по Службі Божій будуть виголошені виклади про ідею ощадности у всіх читальнях „Просвіти" у Львові, як також у Товариствах: Українська Бесіда, Зоря і Міщанське Брацтво. 3) Збірка дрібних вкладок ощадностей відносними кооперативами. Протягом місяця листопада ц. р. мають відбутися такі свята у всіх громадах львівського повіту.

Подаючи цей звіт до загального відома — Управа Т-ва „Ощадність" у Львові взиває всі повітові кооперативні установи в краю, щоби вони негайно відбули такі зібрання для вибору Зарядів Повітових Відділів „Ощадности", котрі мають зорганізувати „Свято Дня і Місяця Ощадности", та в цей спосіб започаткувати преважну діяльність пропаганди ідеї масової, поголовної ощадности та закладання збірниць „Ощадности" у всіх громадах нашого краю.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові. 785 2—3

Субота, 20. жовтня: Ой не ходи Грицю.
Неділя, 21. жовтня: Ой не ходи Грицю.

Повідомляється, що Ширші Сходини Секції Студентів при Т-ві „Студентська Громада" у Львові відбудуться дня 21. X. 1928 р. о 10. год. рано в салі Академічного Дому. Проситься всіх Товаришок-членів і нечленів численно явитися. — За Виділ Секції: **Марія Кравців,** голова. **Марія Боднарівна,** секретарка. 794 1—1

„Вертеп Наших Днів" славнозвісну гротеску Галактіона Чіпки і Ле-Ле віддограють у Львові в останній раз в неділю, дня 21. жовтня ц. р. в салі Т-ва ім. Лисенка о год. 4-ій по пол. і о 8-ій вечером. Ціни місць знижені. Білети продає „Союзний Базар" а в неділю від 11—1 передпол. і від 21—22 попол. каса театру. 793 1—2

Загальні Збори Муз. Т-ва ім. М. Лисенка у Львові відбудуться дня 7. листопада 1928 р. о год. 7. вечером з таким порядком: 1. Відчитання попереднього протоколу. 2. Звіт уступаючого виділу. 3. Вибір нового виділу. 4. Внески членів. — За Виділ: **П. Дрималик,** голова. **І. Гриневецький,** секретар. 789 1-1

Краєва Народня Канцелярія пошукує укінченого правника (бажане по можности знання кооперативного книговодства). Зголошення слати в речинці до 25-ого жовтня ц. р. на адресу „Народньої Канцелярії", вул. Костюшка, ч. 1. в II. пов. 779 2 3

Філія „Просвіти" в Тернополі уряджує тримісячні освітно-кооперативні курси. Наука триватиме від 1.XII. 1928 до 1.III. 1929 р. Приняті можуть бути петенти (ки) і з інших повітів. Зголошуватися треба до 15 XI. 1928 р. Ближчі інформації дає канцелярія Філії „Просвіти" в Тернополі, вул. Міцкевича ч. 11.

III. Звичайні Загальні Збори

Товариства Українських Студентів Львівської Політехніки „Основа" у Львові відбудуться в неділю дня 28. жовтня 1928 р. о год. 8-ій рано в X. салі головного будинку Львівської Політехніки з отсим порядком дня:

1. Відкриття Зборів.
2. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
3. Звіти Виділу й Комісій.
4. Дискусія над звітами.
5. Уділення абсолюторії уступаючому Виділови й Комісіям.
6. Вибір нового Виділу й Комісій.
7. Зміна статуту.
8. Внески й запити.

За Виділ:
Волод. Богачевський, голова. Адамчук Андрій, секретар. 792 1—1

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.